

Asia: VN/24895/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tampereen Energia Sähköverkko Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Lausunnon keskeinen ehdotus

Esitämme, että esitetyn lain 9 §:n mukainen säänneltyyn hintaan oikeuttavan kulutusmäärän laskenta toteutetaan keskitetysti Fingrid Datahubissa eikä hajautetusti verkonhaltijoiden ja mittausalueen tasevastaavien järjestelmissä. Nykyinen ehdotus johtaisi käytännössä laskentavelvoitteen hajautumiseen useille kymmenille toimijoille, vaikka perusteluissa puhutaan laskennan keskittämisestä verkonhaltijoille ja tasevastaaville.

Perustelut: kustannustehokkuus, toimeenpanoriski ja yhdenmukaisuus

Luonnoksen mukaan verkonhaltija tai mittausalueen tasevastaava laskee 6–7 §:n mukaisen säänneltyyn hintaan oikeuttavan kulutusmäärän ja ilmoittaa sen sähkökaupan keskitettyyn tiedonvaihdon järjestelmään (Datahub), josta tieto on sähköyhtiön käytettävissä laskutuksessa. Tämä tarkoittaisi, että laskentalogiikka ja siihen liittyvät järjestelmämuutokset pitäisi toteuttaa ja testata useissa erillisissä ympäristöissä lyhyessä ajassa. Käytännössä tällaiset muutokset ovat mittavia, aikataulullisesti haastavia ja kustannuksiltaan merkittäviä. Lisäksi on realistinen riski, että järjestelmiä päivitetään laajasti "varmuuden vuoksi", vaikka hintakriisimekanismia ei tosiasiallisesti koskaan otettaisi käyttöön, jolloin kustannukset jäisivät asiakkaiden ja kansantalouden kannettaviksi ilman vastaavaa hyötyä.

Keskitetty toteutus Datahubissa vähentäisi toimeenpanoriskiä ja kokonaiskustannusta. Yhden järjestelmän laskentakomponentin toteuttaminen ja ylläpito on hallittavampaa kuin vastaavan logiikan rakentaminen useisiin verkonhaltijakohtaisiin järjestelmiin. Samalla vähenee virheriski ja tulkintaerot, kun laskenta tehdään yhdenmukaisesti yhdellä laskentasäännöstöllä kaikille käyttöpaikoille samalla aikataululla.

Datahubissa on jo tarvittava rooli ja tiedot

Luonnos nojaa siihen, että laskettu kulutusmäärä tuodaan joka tapauksessa Datahubiin ja välitetään sieltä myyjälle laskutusta varten. Lisäksi Energiavirastolle säädetään tiedonsaantioikeuksia ja menettelyjä, joissa Datahubista luovutetaan säänneltyyn kulutusmäärään liittyviä tietoja. Tämä vahvistaa Datahubin asemaa keskeisenä tiedonvaihdon ja ”yhtenä totuuden lähteenä” toimivana järjestelmänä tilanteessa, jossa tarvitaan laajaa, nopeaa ja yhdenmukaista toimeenpanoa.

Perusteluissa esitetään, että laskenta keskitetään verkonhaltijoille/tasevastaaville, koska niillä on aina tieto loppukäyttäjän kulutuksesta riippumatta esimerkiksi myyjän vaihdoksesta. Meidän näkemyksen mukaan sama argumentti voidaan toteuttaa tehokkaammin Datahubissa: Datahubin käyttötarkoitus on nimenomaan markkinaprosessien keskitetty tiedonvaihto, ja järjestelmässä ovat käytettävissä samat mittaustiedot markkinaprosessien riippumattoman toteutuksen varmistamiseksi. Kun tieto joka tapauksessa tarvitaan Datahubissa myyjälaskutusta varten, laskennan siirtäminen Datahubiin vähentäisi kokonaisarkkitehtuurin monimutkaisuutta: sen sijaan että rakennetaan ”laskenta hajautetusti + siirto Datahubiin”, voidaan rakentaa ”laskenta Datahubissa + käyttö myyjälaskutuksessa”.

Huomio menettelyihin virhetilanteissa

Luonnoksessa esitetään menettely, jossa laskentavirhettä koskeva vaatimus ohjautuu verkonhaltijalle tai mittausalueen tasevastaavalle, jonka tulee määräjassa korjata virhe tai todeta, ettei vaatimukselle ole perustetta. Jos laskenta keskitetään Datahubiin, tulee vastaavasti tarkistaa virhetilanteiden työnjako ja prosessi siten, että laskentaa koskeva oikaisu voidaan käsitellä tehokkaasti siellä, missä laskenta tehdään, kuitenkin säilyttäen selkeä vastuunjako mittausdatan oikeellisuudesta ja sen toimittamisesta.

Seurausmuutokset: 7 § ja 10 §

Jos 9 § muutetaan siten, että laskenta keskitetään Datahubiin, on säädöstekstissä huolehdittava johdonmukaisesta vastuunjaosta myös muissa pykälissä:

7 §: pienen yrityksen tulee nykytekstin mukaan toimittaa tietyt kelpoisuutta osoittavat asiakirjat ”verkonhaltijalle tai mittausalueen tasevastaavalle”.

Ehdottamamme 9 § -muutoksen vuoksi kyseinen vastaanottaja tulee korvata Datahubilla (tai Datahub-yksiköllä) siten, että tiedot voidaan hyödyntää keskitettyä laskentaa varten. Tai

vaihtoehtoisesti verkkonhaltija tai tasevastaava tarkastaa perusteet ja toimittaa datahubille tiedon, että asiakirjat on tarkistettu.

10 §: virheen korjaamisessa sähköyhtiön on nykytekstin mukaan ohjattava loppukäyttäjä tekemään vaatimus verkkonhaltijalle tai mittausalueen tasevastaavalle, jos virhe liittyy kulutusmäärän laskentaan. Kun laskenta tehtäisiin Datahubissa, myös tämä ohjaus (ja siihen liittyvä määräaikainen käsittelyvelvoite) tulee kohdistaa Datahubiin.

Vastuu mittaustiedon oikeellisuudesta säilyy verkkonhaltijalla ja tasevastaavalla.

Hirvonen Matti
Tampereen Sähköverkko Oy